

ÉRDI SZC KÓS KÁROLY TECHNIKUM

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

2020

A dokumentum a 2020-ban összeállított Egészségfejlesztési Program felülvizsgált és a jogszabályi változásoknak megfelelően módosított, a 2023-2024. tanévre aktualizált változata.

Készítette: Dózsa Lajos

Tartalom

1.	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	3
2.	ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM.....	3
2.1.	A legfontosabb célkitűzések.....	3
2.2.	Az egészségfejlesztő tevékenység magába foglalja	3
2.3.	Az iskola feladata.....	4
2.4.	Az iskola szerepe és lehetőségei.....	4
2.5.	Az egészségnevelés eszközei és szinterei	5
2.6.	Mentálhigiénés tevékenységek.....	5
2.7.	Együttműködés az iskolaegészségügyi-szolgálattal	6
2.8.	Együttműködés az Országos Vérellátó Szolgálattal.....	8
3.	ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	8
3.1.	Alapelv	9
3.2.	A környezeti nevelés célja.....	9
3.3.	Az iskola rövidtávú céljai.....	9
3.4.	Környezeti nevelési feladatok.....	10
3.5.	Környezeti nevelés eszközei, tanulásszervezési és tartalmi keretei.....	10
3.6.	A környezeti nevelés módszerei:	10
3.7.	Az iskola környezeti nevelési szemlélete.....	10
3.8.	Ökoiskolai szerep.....	11
4.	FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PROGRAM	11
5.	AZ ISKOLA DROGSTRATÉGIAI PROGRAMJA.....	11
5.1.	Helyzetkép.....	11
5.2.	A helyi stratégia	12
5.3.	Alapelveink.....	12
5.4.	Feladataink.....	12
5.5.	A prevenció módszerei szervezeti lehetőségei.....	12
5.6.	Az oktatói testület szerepe	13
5.7.	A drogmegelőzés tartalmi elemei	13
5.8.	Módszerek, eszközök a drogprevencióban.....	13

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

2. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) XX. cikk (1):

„Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

¹A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

2.1. A legfontosabb célkitűzések

- a fiatalok egészségmegtartási ismereteinek elmélyítése
- az iskola egészségbaráttá tétele
- az egészségfejlesztés váljék az iskola mindennapos gyakorlatává
- az oktatók szemléletformálása, módszerek, ismeretek kibővítése
- az egészségesebb életmód iránti igény kialakítása
- a magas kockázatú csoportok körében végzett megelőző tevékenység

2.2. Az egészségfejlesztő tevékenység magába foglalja

- az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével kapcsolatos ismeretek bővítését

¹ 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

- az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítését és az életvezetéssel kapcsolatos tudás fejlesztését
- az egészségügyi szolgáltatások igénybevételével összefüggő kompetenciák fejlesztését

2.3. Az iskola feladata

Az iskola feladatát a szakképzési törvény² valamint annak végrehajtási utasítása vonatkozó paragrafusai³ részletezik.

Az iskolai nevelő-oktató tevékenységeknek szolgáltniuk kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

A megvalósításban az osztályfőnökök és szaktanárok, az iskolaorvos, a védőnő, a testnevelők, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus, az iskolapszichológus összehangolt, egymást segítő és kiegészítő munkájára van szükség.

Az iskola valamennyi tevékenységi körébe be kell épülni az egészséges életmód szempontjából lényeges területeknek.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a tanulási technikák, a tanulási környezet kialakítása
- az idővel való gazdálkodás fontossága
- a személyes válsághelyzetek felismerése és megoldási stratégiák ismerete
- a betegség megelőzését (prevenció) és a gyógyulást segítő magatartás
- a személyi higiénia, testi-lelki egészség
- a környezeti ártalmak
- az egészséges táplálkozás, élelmiszerbiztonság
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
- a szenvedélybetegségek okai és elkerülési lehetőségek
- a szexuális felvilágosítás, a családtervezés alapjai
- AIDS-prevenció

Az iskolai testnevelés órák és sportfoglalkozások megszervezése a szakképzési törvény⁴ és végrehajtási utasításában⁵ meghatározottak figyelembe vételével zajlik.

2.4. Az iskola szerepe és lehetőségei

Az egészség megvédésére, edzésére, visszaszerzésére vonatkozó, közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.

- Tanítsuk meg, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására ajánljuk magatartási alternatívákat az egészségvédő magatartás kialakítása érdekében.

² 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, 33.§ (1)

³ 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról.102.§

⁴ 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, 35.§ (5), (6)

⁵ 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról, 119.§, 120.§, 122.§.

- Ösztönözzük a tanulókat az egészségvédő magatartás megtartására, támogató tanácsadással, példaadással.
- Az iskola segítse mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenység kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában (szexuális kultúra, harmonikus életvitel).
- Az iskolai egészségvédő szolgálata (iskolaorvos, védőnő) rendszeres szűréssel és szakmai tanácsokkal lássa el a diákokat.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.
- Válgják tudatossá a tanulóknál, hogy az egészséges egyén dinamikus egyensúlyban él a környezetével.

Az egészségfejlesztés hagyományos színtere a tanítási óra: az osztályfőnöki és a testnevelésórák számos témájához szervesen kapcsolódik az egészségvédelem.

2.5. Az egészségnevelés eszközei és színterei

- tanórák (a tanulók aktivitását növelő, új pedagógiai módszerek megismerése és alkalmazása)
- osztályfőnöki órák (kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz)
- osztálykirándulások, táborok
- egészségügyi előadások, egészségfejlesztés szemléletének terjesztése (szülők, tanulók, pedagógusok)
- média, iskolaújság, faliújság (aktuális téma önálló feldolgozása, tablókészítés, gyűjtőmunkák faliújságon történő megjelenítése)
- mindennapi/tömbösített testedzés programja (tanórák utáni tömegsport foglalkozások: labdajátékok, konditerem-használat)
- iskolai sportversenyek (Kós-kupa)

A fizikai aktivitás segít a felesleges energiák levezetésében. Megelőzheti rossz szokások kialakulását, egészségkárosító anyagok használatát. A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.

A felmérések szerint az egészség megőrzésében az életmódnak elsődleges szerepe van. Ezt követik az öröklött tulajdonságok, gének, majd a környezeti hatások és végezetül az egészségügyi rendszer.

A mindennapos testnevelésnek és mozgásnak prioritást kell adni az iskola órakeretében, mert a fizikai aktivitás az egyik legfontosabb eleme az egészséges életmódra nevelésnek. Az élethosszig tartó tanulás mellett ma már az élethosszig történő sportolást, fizikai aktivitást is elengedhetetlennek tartják (Life learning, life sporting!).

2.6. Mentálhigiénés tevékenységek

Az iskolapszichológus az osztályfőnökökkel együttműködve egyéni, kiscsoportos és osztálykeretben megszervezett mentálhigiénés foglalkozásokat tart az alábbi témakörökben:

- a tanulók lelki egészségének elősegítése, megőrzése
- a mentális egészséget szolgáló pozitív szemlélet közvetítése

- az önismeret fejlesztése
- egészséges testkép, önkép kialakítása
 - az anorexia, bulimia veszélyeinek megismertetése, megelőzés
 - egészségtelen tömegnövelő szerek káros hatásának megismertetése
- a digitális jóllét feltételeinek megismertetése, a „képernyőidő” csökkentése
- harmonikus szociális kapcsolatok ápolása
 - kialakult konfliktusok kezelése
 - konfliktusmegelőzés, aszertív kommunikáció
- beilleszkedést támogató, életvezetési tanácsadás pszichés magatartási zavarokkal küzdő (pl. ADHD) diákoknak
 - érzékenyítés a társak körében

A diákoknak lehetőségük van az iskolaorvos, a védőnő és az iskolapszichológus által közösen működtetett „Egészséges életmód” ismeretterjesztő online felület követésére, a felületen indított interakciókba való bekapcsolódásra, személyes véleményük, tapasztalataik megosztására.

2.7. Együttműködés az iskolaegészségügyi-szolgálattal

⁶A tanuló iskola-egészségügyi ellátására az iskola-egészségügyi ellátásról szóló miniszteri rendeletet alkalmazni kell.

A szakképző intézménynek gondoskodnia kell a rábízott tanulók felügyeletéről, a szakmai oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanulók ágazathoz kötött egészségügyi alkalmassági és fogászati vizsgálatának megszervezéséről.

Az iskola az iskolaorvos és a védőnő közreműködésével – közösen egyeztetett időpontokban – gondoskodik a tanulók ágazathoz kötött egészségügyi alkalmassági vizsgálatáról. Az általános és a rendkívüli felvételi eljárás keretében felvett, az általános iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók egészségügyi alkalmassági vizsgálatára az iskolába történő beiratkozást megelőzően kerül sor, a beiratkozás feltétele az adott ágazathoz tartozó szakmára kiállított egészségügyi megfelelésről szóló orvosi igazolás. A technikumi vagy a szakképző iskolai tanulmányok ideje alatt más intézményből átvett tanulók beiratkozásának szintén feltétele az adott ágazathoz tartozó szakmára kiállított egészségügyi megfelelésről szóló orvosi igazolás.

⁷(1) A szakképző intézménybe csak olyan tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az általa választott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a szakmai vizsgára bocsátásnak.

⁸egészségügyi alkalmasság: annak az orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre

⁶ 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról.101.§

⁷ 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról, 153.§

⁸ 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, 7.§ 2.

Az iskolában működő iskolaegészségügyi-szolgálat munkatervében kiemelten szereplő feladatok, tevékenységek:

- ambuláns esetek ellátása
- osztályvizsgálatok évfolyamonként, orvosi és védőnői szűrések (vérnyomásmérés, testsúly, magasság, látás, színlátás, hallás vizsgálata)
- gyógytestnevelés besorolás készítése
- egészségnevelő előadások
- közegészségügyi, járványügyi, balesetvédelmi szemlék

- Szakkörök indítása tanítási időn kívül:
 - Elsősegélynyújtás
 - felkészülés a tavasszal megrendezésre kerülő Országos elsősegélyversenyre
 - Igény esetén csecsemőgondozás
 - Egyéb témákban kérés alapján

Az iskolavezetés támogatja – az iskolaegészségügyi-szolgálat javaslata alapján, az osztályfőnöki munkaközösséggel való együttműködés keretében – a következő tematikák, foglalkozások beépítését az osztályfőnöki órákba:

- Társas kapcsolatok, szexualitás (összekapcsolható, egymás utáni órák)
 - Önismeret
 - Barátság, szerelem, házasság
 - Pozitív családtervezés, fogamzásgátlás
 - Szexuális úton terjedő betegségek
- Egészséges környezet
 - Elsősegélynyújtási alapismeretek
 - vérzések, kötések, mérgezések, alapfokú újraélesztés – mindez gyakorlati formában
 - Mozgás, táplálkozás fontossága, hatásai
 - egészséges testsúly, sport hatásai
 - a rendszeres mozgás megtervezése
 - egészséges táplálkozás, hiánybetegségek kialakulása
 - anorexia, bulimia
- Káros szenvedélyek (összekapcsolható, egymás utáni órák)
 - Dohányzás káros hatásai
 - függőség, hozzászokás
 - hogyan mondj NEM-et
 - leszokási lehetőségek
 - Alkoholfogyasztás, energiatital
 - hatásai, ártalomcsökkentés
 - Drogok
 - fajtái, hatásai, hogyan mondj NEM-et
 - törvényi szabályozás
- Népbetegségek megelőzése: mell- és hererák korai felismerését célzó óra
 - Fiú-lány bontásban

2.8. Együttműködés az Országos Vérellátó Szolgálattal

Az OVSZ képviselője minden tanév február-márciusi időszakában tájékoztató előadást tart az iskolában a 11-12-13. évfolyamos tanulók részére, melynek célja:

- a tanulók társadalmi felelősségtudatának erősítése, a véradás szerepének kiemelése
- a véradással kapcsolatos ismeretek szakszerű közvetítése
- tájékoztatás a véradáshoz kapcsolódó szűrővizsgálatokról
- a véradások helyszíneinek, időpontjainak azonosítása az online felületeken
- a tanulók – kiemelten a 18. életévüket betöltött tanulók – motivációjának erősítése véradáson való részvételre

Az Érdi SZC Kós Károly Technikum az Érdi Rendőrkapitánysággal történő együttműködés keretében közreműködik véradás szervezésében minden év szeptemberi és áprilisi időszakában.

3. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) XXI. cikk (1):

„Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”

A Magyarország Alaptörvényében megfogalmazott alapelvek megvalósulását az alábbi jogszabályok és intézkedések garantálják:

A Környezetvédelmi törvény⁹ szerint:

Mindenkinek joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.

A környezeti ismeretek terjesztése és fejlesztése (óvodai nevelés, iskolai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés, könyvkiadás) elsősorban állami és önkormányzati feladat.

A Nemzeti Fejlesztési Tervben¹⁰ a fenntarthatóságnak való megfelelés átfogó célként szerepel.

A Nemzeti Alaptantervről kiadott kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést.

¹¹Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

⁹ 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól, 54.§ (1), (2)

¹⁰ 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

¹¹ 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

3.1. Alapelv

Napjainkban a világ figyelme a fennmaradás és a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez tapasztalható szociális, ökológiai, politikai területen is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdni. A diákoknak a szakmai képzésen kívül olyan oktatást kell biztosítani, ahol hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Ehhez szükséges, hogy iskolánk oktatói kara hasonló meggyőződéssel saját tantárgyának tartalmi sajátossága és saját személyiségjegyei segítségével közvetítse a környezeti nevelés céljait. Szemléletet csak úgy lehet alakítani, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon diákjaink nem elszigetelt ismereteket szereznek, hanem egységes egészként látják a természetet s benne az embert.

3.2. A környezeti nevelés célja

- Feltárni az egyetemes természetnek, mint létező értéknek a tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is annak környezetével, kultúrájával.
- Környezettudatosá nevelni a diákokat.
- A környezet (természetes és mesterséges) értékei iránt tanúsítanak lokálisan cselekvő, óvó magatartást és akarják megőrizni azokat.
- Segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését.
- Megismerni a természet és társadalom törvényeit, tiszteletben tartani azokat mindennapi életvitelünk során. Cselekvéseikben a természettel harmonizáló tevékenységek domináljanak.
- Kialakítani a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást egyéni és közösségi szinten, és ez váljék az egyének életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé.
- Érzékennyé tenni a diákokat a közvetlen környezetük állapota iránt.
- Tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését.
- Képesé tenni a tanulókat arra, hogy – személyes tapasztalataik alapján – együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

3.3. Az iskola rövidtávú céljai

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!
- Az oktatók, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Legyen tisztább az iskola! (mellékhelyiségek, szelektív gyűjtés, stb.)
- Takarékoskodjunk a vízzel, villannyal, gázzal (fűtés).
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!

- Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét, megalapozva az élethosszig tartó tanulást!

A szakképzés adta lehetőségek

A korábban tanult általános ismeretekre építve a szakma speciális kérdésköreit megismertetve kell a környezetvédelemmel kapcsolatos gondolkodást és viselkedést kialakítani.

3.4. Környezeti nevelési feladatok

- Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- Az ökológiai gondolkodás kialakítása.
- Holisztikus és globális szemléletmód kialakítása.
- Fenntarthatóságra nevelés.
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód.
- Az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése.
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség, kreativitás.
- Az egészség és a környezet összefüggései.
- Kerüljék el az emberi szervezet egészségét veszélyeztető anyagokat (alkohol, nikotin, drog, gyógyszerek stb.).
- Figyeljenek az emberi kapcsolatok tisztaságára (mentálhigiéné).

3.5. Környezeti nevelés eszközei, tanulásszervezési és tartalmi keretei

- Hagyományos tanórai foglalkozások: tanórák, osztályfőnöki órák.
- Nem hagyományos szervezésű tanóra: kiállítás, előadások, viták, témanapok, látogatások, órák különböző helyszíneken.
- Tanórán kívüli foglalkozások: osztálykirándulások, iskolai programok, könyvek, filmek, képek, internet, beszélgetés, meggyőzés, kézműves szakkör, virágos iskola (tantermek díszítése), szelektív hulladékgyűjtés.

A fentiek segítségével az ismeretek összekapcsolásával mód nyílik sokoldalú megközelítésére egy adott tartalomnak.

3.6. A környezeti nevelés módszerei:

- Játékok, modellezés, riportmódszer, projektmódszer, terepgyakorlati módszer, aktív kreatív munka, közösségépítés, művészeti kifejezés.

3.7. Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Összefoglalva a következő:

Növelni kell a környezeti tudatosságot és annak felismerését, hogy a gazdasági, a társadalmi, a politikai és az ökológiai jelenségek kölcsönös függőségben és kölcsönhatásban vannak mind a városi, mind a falusi környezetben. Biztosítani kell mindenki számára annak lehetőségét, hogy a környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges tudást, ismereteket, értékeket, attitűdöket és készségeket megszerezze. Meg kell teremteni az egyének, csoportok és az egész társadalom környezettel kapcsolatos, új típusú magatartási és életviteli mintáit.

A környezeti nevelési kutatások eredményeinek elemzése azt mutatja, hogy a környezeti ismeretek önmagukban nem elegendőek! Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy ismerik a fontosabb környezeti fogalmakat, az aktuális környezetvédelmi gondokat és tennivalókat, az adott kérdés megoldásához hozzájárulnak. Hisznek tevékenységük jelentőségében, elkötelezettek és gyakorlatuk van az önálló cselekvésben.

3.8. Ökoiskolai szerep

Iskolánk a környezettudatosság és környezetvédelem pedagógiai, technikai, gazdasági céljai iránt elkötelezett. Mindennapi oktató-nevelő munkánk során a megvalósításban Körforgásos Iskola, Ökoiskolai címünk és egyéb szakmai programok (Humusz Pályázat) nyújtanak segítséget.

4. FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PROGRAM

Korunk elvárásainak megfelelően az iskola alapvető feladata, hogy felkészítse tanulóit a mindennapi élet buktatóinak elkerülésére. A fogyasztóvédelem egyik fontos feladata, hogy a vevő, mint potenciális fogyasztó ismerje azokat a jogokat, ill. az eladóra vonatkozó kötelességeket, melyek lehetővé teszik a korrekt kapcsolattartást a két fél között.

Sajnálatos, de nem elhanyagolható tény, hogy vevők gyakran élnek panasszal az eladók, vagy szolgáltatók munkájával kapcsolatban. Ez a panasz lehet minőségi kifogás (esetleg mennyiségi), valamint a szolgáltatás nem megfelelő kivitelezéséből fakadó. Fel kell készülni arra, hogy a kifogásnak hangot kell adni, ez lehet szóban, írásban, de mindig a megfelelő fórum igénybevétele. Első körben helyszíni észrevételezés, második körben a fenntartó (tulajdonos) igénybevétele, s végzetül fogyasztóvédelmi hatóság megkeresésével.

Az ilyen típusú ismeretszerzésnek iskolai környezetben elsősorban az osztályfőnöki óra, vagy foglalkozás a legmegfelelőbb területe, de indokolt esetben a szakmai képzésben is meg lehet említeni a vonatkozó speciális eseteket.

5. AZ ISKOLA DROGSTRATÉGIAI PROGRAMJA

5.1. Helyzetkép

A statisztikai adatok szerint a fiatalok drogfogyasztása az utóbbi években jelentős mértékben nőtt, s az előrejelzések szerint a jövőben további emelkedés várható. Annak ellenére, hogy az iskolánkba járó tanulók többsége nem a hátrányos szociokulturális családokból kerül ki, az említett társadalmi jelenség miatt szükség van az iskolai drogprevencióra.

Tudjuk, hogy a drogprevenció munka területén legfontosabb a tanulók megfelelő attitűdjének kialakítása. Befolyással kell lennünk a drogfogyasztás okainak mindegyikére: a drogok sajátosságából, a használó jelleméből, a családi háttérből, s a tágabb társadalmi, környezeti hatásokból fakadó okokra.

5.2. A helyi stratégia

Célunk, hogy a prevenció az iskola teljes pedagógiai munkáját áthassa, s hogy a drogvészelynek kitett fiatalokat olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott belső értékévé vált normakultúrával ruházzuk fel, amelyek segítségével elhárítják a személyiséget veszélyeztető jelenségeket.

5.3. Alapelveink

- A konstruktív életvitel értékeinek közvetítése
- A testi-lelki egészség fogalmának holisztikus megközelítése
- A személyesség
- Az interaktivitás

5.4. Feladataink

- Felvilágosítás:
 - a tanulóknak
 - a szülőknek
 - a kollégáknak
- Megelőzés:
 - a tanulóknak
- Segítségnyújtás:
 - a tanulóknak
 - a szülőknek
- Kapcsolattartás:
 - a tanulókkal
 - a szülőkkal
 - a kollégákkal
 - és egyéb segítőkkel

5.5. A prevenció módszerek szervezeti lehetőségei

A drogmegelőző munka minden oktató feladata és kötelessége: közreműködik a tanuló prevenció veszélyeztető körülmények megelőzésében, a feltárásban, a megszüntetésben. A prevenció hatás, középpontjában a tanuló áll, őt segítik a szülők, a pedagógusok és a prevenció terápiában feladatot vállaló szakemberek.

A résztvevők köre:

- Tanulók:
 - szaktanári órákon
 - osztályfőnöki órákon
 - tanórán kívül
- Oktatók:
 - oktatói értekezleten
 - továbbképzéseken
 - esetmegbeszéléseken

- személyes beszélgetéseken
- Szülők:
 - ismeretterjesztő előadásokon
 - fogadóórákon

5.6. Az oktatói testület szerepe

Az iskola vezetése támogatja a tanárok drogprevenciós és mentálhigiénés jellegű továbbképzését. A tanárok saját szaktárgyuk keretében élnek tárgyuk tartalmi és módszertani lehetőségeivel, valamint az iskola szakmai programjába beépített tartalmakat feldolgozzák a tanítási órákon.

5.7. A drogmegelőzés tartalmi elemei

- Stresszmegelőzés
Módszer: interaktív szituációs gyakorlatok, beszélgetések, konfliktushelyzetek feldolgozása
- Kommunikációs fejlesztés
Beszélgetések, szituációs gyakorlatok, viták
- Személyiségfejlesztés
Önismereti tesztek, beszélgetések, példaképek
- Életvezetési ismeretek, a drogokkal kapcsolatos ismeretek
Felvilágosítás, interaktív foglalkozások, az elutasító meggyőződés kialakítása
- A kábítószer fogyasztás tényének kezelése
Titoktartási kötelezettséggel, külső segítség igénybevételével

5.8. Módszerek, eszközök a drogprevencióban

- Helyzetfelmérés a diákok körében alkalmanként, kérdőíves módszerrel. Ezek értékelése, feladat meghatározások
- Tananyag: osztályfőnöki, biológia órák témái (pl.: önismeret, én és a környezetem, egészséges és biztonságos élet, veszélyeztető tényezők).
- Külső drogprevenciós szakemberek foglalkozásai
- Személyiségfejlesztő, önismereti órák
- Tematikus előadás nevelési értekezlet keretében
- Alternatív szülői értekezletek
- Kiállítások szervezése
- Filmvetítések, ismeretterjesztő filmek
- A szabadidős tevékenységek drogprevenciós lehetőségei: színház, koncert, kirándulás, közösségi rendezvények
- A témával foglalkozó kiadványok figyelése, felvilágosító szórólapok iskolai terjesztése.